

Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2027–2030 (VNS 3/2026 vp); Pääluokka 27 Puolustusministeriön hallinnonala

Puolustuksen toimintaympäristö ja resurssinäkymistä yleisesti

Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan tärkeimpinä päämäärinä on turvata Suomen itsenäisyys ja alueellinen koskemattomuus, estää Suomen joutuminen sotilaalliseen konfliktiin ja taata suomalaisten turvallisuus ja hyvinvointi. Naton jäsenmaana Suomi ylläpitää uskottavaa puolustuskykyä kaikissa olosuhteissa sekä varautuu tukemaan muita Nato-jäsenmaita velvollisuuksiensa mukaisesti. Puolustuksen kehittäminen perustuu valtioneuvoston puolustusselontekoon 2024.

Suomen puolustus perustuu vahvaan kansalliseen puolustuskykyyn osana liittouman yhteistä puolustusta ja pelotetta. Suomi osallistuu täysimääräisesti Naton puolustuksen suunnitteluun ja yhteisen pelotteen toimeenpanoon. Kansallinen puolustuskyky perustuu jatkossakin yleiseen asevelvollisuuteen, koko maan puolustamiseen ja korkeaan maanpuolustustahtoon. Sotilaalliseen voimankäyttöön Suomea vastaan tai sillä uhkaamiseen tai poliittiseen painostukseen varaudutaan ylläpitämällä ja kehittämällä omaa vahvaa puolustuskykyä ja yhdessä liittolaismaiden ja kumppaneiden kanssa.

Globaalin turvallisuusympäristön muutos jatkuu epävarmana. Käynnissä olevat konfliktit aiheuttavat epävarmuutta tulevaisuuden turvallisuustilanteen kehittymisestä. Venäjä käy sotaa Ukrainassa ja sen julkilausuttu tavoite on Euroopan turvallisuusarkkitehtuurin uudistaminen. Sodankäynnin myötä Venäjä on kasvattanut merkittävästi sotilaallista voimaansa. Kun Ukrainan sodan taistelut jossakin vaiheessa taukovat, Venäjä tulee siirtämään joukkojaan myös Suomen rajan läheisyyteen.

Muuttuneen uhkaympäristön lisäksi Suomen puolustukseen kohdistuu uusia vaatimuksia johtuen paitsi Nato-jäsenyydestä, myös Yhdysvaltojen roolin vähenemisestä Natossa sekä taakansiirrosta eurooppalaisille liittolaisille. Naton puolustussuunnitteluprosessin kautta kaikille jäsenmaille jyvitetään suorituskykytavoitteita liittokunnan yhteisten minimitalvoitteiden saavuttamiseksi. Vaatimukset Euroopan konventionaalisen pelotteen ja puolustuksen kehittämiseksi entistä nopeammin ja entistä suuremmissa määrin ovat voimakkaassa kasvussa.

Suomi on sitoutunut Naton yhteisesti määrittämään puolustusmeno-
sitoumukseen, joka on viisi prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) vuoteen 2035 mennessä. Sitoumus muodostuu 3,5 prosentin BKT-osuudesta

puolustusmenoihin, johon sisältyvät myös puolustusministeriön pääluokan menot, ja 1,5 prosentin osuudesta laajemmin puolustukseen ja turvallisuuteen liittyviin investointeihin. Kehyspäättöksen mukaisesti puolustusvoimien määrärahoja nostetaan asteittain siten, että v. 2030 Naton määritelmän mukaiset puolustusmenot ovat arviolta 3,2 % suhteessa BKT:hen.

Puolustusministeriölle ja Puolustusvoimille on nykytilanteessa ja erityisesti Nato-jäsenyyden sekä EU:n puolustusulottuvuuden kehittämisen myötä tullut huomattavasti lisätehtäviä. Näiden tehtävien täysimääräinen toteuttaminen edellyttää lisäresursseja. Esimerkkejä tällaisista merkittävistä uusista kokonaisuuksista ovat Naton läsnäolo Suomessa, Naton ydinpelotteeseen osallistuminen, isäntämaatuen kehittäminen, sotilaallinen liikkuvuus, Naton yhteisrahoituksen ja EU-rahoitusinstrumenttien tehokas hyödyntäminen sekä tuki puolustusteollisuuden kapasiteetin vahvistamiselle.

Suomi jatkaa puolustusmateriaali- ja koulutustukea Ukrainalle. Kansallisen puolustuskyvyn kannalta on erittäin tärkeää, että Ukrainalle luovutettu suorituskyky korvataan Puolustusvoimille täysimääräisesti, jotta kansallinen sotilaallinen suorituskyky kyetään ylläpitämään riittävällä tasolla.

Merkittävimmät lisäresurssitarpeet kehyskaudelle liittyvät uhka- ja tarveperustaiseen kriittisen toiminnan ja valmiuden ylläpitämiseen ja parantamiseen.

Hallinnonalan menokehykset

Valtioneuvoston 30.4.2026 hyväksymän julkisen talouden suunnitelman osana oleva valtiontalouden kehyspäättös vuosille 2027–2030 muuttaa puolustusministeriön hallinnonalan menokehyksiä seuraavasti:

Milj. euroa	2027	2028	2029	2030
Edellinen kehyspäättös (JTS 30.4.2025)	6 546,6	7 450	8 499,6	8 499,6
Kehyksen piiriin kuuluvat menot	5 705	6 677,7	7 236,1	7 236,1
Kehyksen ulkopuoliset menot (alv-menot)	841	772	1 263,5	1 263,5
Muutokset yhteensä	185,4	471,3	461	665
Kehyksen piiriin kuuluvat menot	31,4	79,2	675,3	636,5
Kehyksen ulkopuoliset menot (alv-menot)	154,6	392,4	-214,3	28,4
Kehyspäättös (JTS 30.4.2026)	6 732	7 921,3	8 960,7	9 164,6
Kehyksen piiriin kuuluvat menot	5 736,4	6 756,9	7 911,5	7 872,6
Kehyksen ulkopuoliset menot (alv-menot)	995,6	1 164,4	1 049,2	1 292

Keskeisimmät uudet päätökset ja muutokset

Puolustusministeriön pääluokan määrärahataso on kehyskauden alussa 6,7 mrd. euroa ja kehyskauden lopussa 9,2 mrd. euroa. Vuonna 2030 määrärahataso on 665 milj. euroa korkeampi kuin se oli edellisessä kehyspäätöksessä v. 2029.

Muutokset hallinnonalan määrärahatasossa aiheutuvat pääosin lisäyksistä Puolustusvoimien toimintamenoihin (vuosina 2027–2030 yhteensä 670 milj. euroa lisäämäärärahaa). Puolustusvoimien toimintamenoihin osoitettavia lisäresursseja käytetään mm. henkilöstön rekrytointiin, kertausharjoituspäivien lisäämiseen, materiaalin kunnossapitoon ja varustamiseen. Puolustusmateriaalihankintoihin liittyviä hankintavaltuuksia kasvatetaan 1 387 milj. euroa.

Puolustusvoimien toimintamenojen ja puolustusmateriaalihankintojen voimassa olevat tilausvaltuudet ovat yhteensä n. 11,7 mrd. euroa. Kehyskaudella Puolustusvoimien toimintamenoihin ja puolustusmateriaalihankintoihin suunnitellaan uusia tilausvaltuuksia yhteensä n. 6,4 mrd. euroa siten, että hankkeet jatkuvat vuoteen 2036 asti.

Merkittävimpiä hallinnonalan menoja vuosina 2026–2030 lisääviä tekijöitä on uhka- ja tarveperustainen puolustusmenojen lisäys 424 milj. euroa, joka painottuu kehyskauden kahdelle viimeiselle vuodelle 2029–2030. Materiaalin kunnossapitoon ja varautumiseen on näille vuosille yhteensä 230 milj. euroa ja henkilöstömäärän lisäyksen aikaistamiseen yhteensä 80 milj. euroa. Puolustusmateriaalimomentin tilausvaltuuksille PVKEH26 ja PVKEH27 tehdään yhteensä 658 miljoonan euron lisäykset vuosille 2029 ja 2030 priorisoitujen suorituskykyjen rakentamisen nopeuttamiseksi.

Puolustusministeriön hallinnonalalle kohdistetaan kehyskaudella myös toimintameno säästöjä, joiden suuruus on -52,3 milj. v. 2027, -55,9 milj. v. 2028, -61,2 milj. v. 2029 ja -68,2 milj. v. 2030.

Määrärahoihin sisältyy uusina menoina lisätalousarvioiden yhteydessä tehtäviä päätöksiä Ukrainaan luovutetun materiaalin kompensoimisesta Puolustusvoimille yhteensä 64 milj. eurolla vuosina 2028–2030. Lisäksi kehysvarauksella on varauduttu Ukrainalle annettavan tuen jatkumiseen.

Puolustusministeriön tehtävä- ja henkilöresursseja kasvatetaan asteittain 7 milj. eurolla vuoteen 2030 mennessä siirtona Puolustusvoimien toimintamenoihin kohdennetuista määrärahoista. Puolustusministeriön tehtävät ovat muuttuneet merkittävästi turvallisuusympäristön muutosten ja Nato-jäsenyyden myötä.

Maanpuolustus- ja veteraanijärjestöjen toiminnan tukemisen (27.10.50) määrärahataso nousee 2,3 milj. eurolla vuodessa ollen 11,3 milj. euroa

vuodessa. Määrärahan vuosittainen lisäys on siirtoa momentilta 27.10.18 (Puolustusmateriaalihankinnat). Puolustusministeriö kohdentaa lisäyksen valtionavustuksena Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) kasvaneisiin kustannustarpeisiin.

Kehyksen piiriin kuuluvien menojen muutokset

Kehyksen piiriin kuuluvien menojen muutokset verrattuna edelliseen kehyspäätökseen:

Muutos (milj. euroa)	2027	2028	2029	2030
Uhka- ja tarveperusteinen puolustusmenojen lisäys	35,0	10,0	199,0	225,0
Palkkausten tarkistukset	61,2	75,2	75,2	75,2
Siirto momentilta 27.10.18 (kehittämishjelmat, räjähdetuotanto)	49,6	47,5	34,0	30,2
Kustannustasotarkistukset (indeksi)	5,1	5,1	5,1	5,1
KRIHA-veteraanien digitaalinen palvelukeskus (siirto momentilta 33.03.63)	0,1	0,1	0,1	0,1
Virkasiirto (siirto momentilta 23.01.01)	0,1	0,1	0,1	0,1
Toimintamenoasäästöt	-47,6	-51,0	-56,3	-63,2
Siirto momentille 27.01.01 (PLM:n tehtävä- ja henkilömäärän lisääminen + toiminta)	-4,5	-6,0	-7,5	-9,0
Kutsunnalaisten ja naisten terveystarkastukset (siirto momentille 28.89.31)	-3,6	-3,6	-3,6	-3,6
Pääomavuokrien palautus (siirto momentille 27.10.19)	-2,2	-2,2	-2,2	-2,2
Ukrainan tuki (UKR2023), paketti 28		30		
Ukrainan tuki (UKR23), paketti 29		34,2		
PVKEH 2026 -valtuuden muutokset	2		208,9	177,1
PVKEH 2027 -valtuuden muutokset			140,1	132,5
Monitoimihävittäjien hankinnat	-91,4	-91,4	108,6	-258,4
Tasokorotus Maanpuolustuskoulutusyhdistykselle	2,3	2,3	2,3	2,3
Muutokset yhteensä (milj. euroa)	6,1	50,3	703,8	311,2

Hinta- ja kustannustasotarkistukset

Puolustusvoimien toimintamenoihin (pl. henkilöstömenot), puolustusmateriaalihankintoihin ja sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenoihin (pl. henkilöstömenot) tehdään vuosittain vakiintuneen käytännön mukaiset kustannustasotarkistukset. Lisäksi hävittäjähankinnan määrärahoihin tehdään vuosittainen indeksikorjaus sekä ostovoimatarkistus. Laivue 2020 -hankkeen indeksimenot tarkistetaan jälkikäteen sopimuksissa yksilöityjen indeksien toteuman mukaisina.

Kehykset on muutettu vuoden 2026 hinta- ja kustannustasoon laskemalla Puolustusvoimien toimintamenoihin (pl. palkkausmenot), puolustusmateriaalihankintoihin, monitoimihävittäjähankintaan ja sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenoihin menoihin vakiintuneen käytännön mukainen ennakollinen 1,5 prosentin kustannustasotarkistus. Määrärahoihin on lisätty myös vuoden 2025 toteutuneen indeksikehityksen mukaiset tarkistukset. Nämä hinta- ja kustannustasotarkistukset vähentävät hallinnonalan määrärahoja yhteensä noin 48 milj. eurolla.

Momentti	(1 000 euroa)
27.10.01 (Puolustusvoimien toimintamenot)	5 062
Ennakollinen kustannustasotarkistus (1,5 %)	22 325
Vuoden 2025 toteutuneen indeksikehityksen mukainen tarkistus	-17 263
27.10.18 (Puolustusmateriaalihankinnat)	68 174
Ennakollinen kustannustasotarkistus (1,5 %)	23 639
Vuoden 2025 toteutuneen indeksikehityksen mukainen tarkistus	44 535
27.10.19 (Monitoimihävittäjien hankinta)	-121 702
Ennakollinen indeksitarkistus (1,5 %)	5 900
Ostovoimakorjaus	-127 602
Vuoden 2025 toteutuneen indeksikehityksen mukainen tarkistus	0
27.30.20 (Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot)	286
Ennakollinen kustannustasotarkistus (1,5 %)	1 053
Vuoden 2025 toteutuneen indeksikehityksen mukainen tarkistus	-767
Hinta- ja kustannustasotarkistukset yhteensä (pääluokka 27)	-48 180